

Ewa Marczak, Paul Barford, Jerzy Gąssowski

Stasin, st. 6, gm. Trojanów, woj.
siedleckie, AZP 69-73/-

Informator Archeologiczny : badania 27, 82-83

1993

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

jowy i nowożytny ruchomy materiał zabytkowy (bardzo nieliczny, bo ujęty w 9 numerów inwentarzowych).

Badaniami objęto rejon po obu stronach drogi asfaltowej wiodącej z Brześcia do Wieńca, od okolic stacji kolejki wąskotorowej do znanego w literaturze średniowiecznego cmentarzyska (st. 4). Teren badań dotykał od południa i wschodu do obszaru zajętego przez zabudowania i odstojniki Cukrowni Brześć Kujawski.

Negatywne wyniki tegorocznych prac, w efekcie których nie znaleziono pozostałości XIII-wiecznego Brześcia Kujawskiego, w połączeniu z analizą sytuacji terenowej i relacjami starszych obywateli Brześcia (za pamięci których kopano odstojniki) wskazują, że poszukiwany zespół miejski z zamkiem książęcym i kilkoma kościołami znajdował się na wschodnim brzegu rzeki Zgłowiączki, na terenie obecnie całkowicie zniszczonym przez odstojniki cukrowni.

Możliwości dalszych badań terenowych nad pierwszym osiedlem miejskim w Brześciu są już niewielkie i nie rokują odmiennych niż tegoroczne rezultatów.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Katedrze Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego.

Stacjonarne badania nad średniowiecznym Brześciem Kujawskim zostały zakończone.

Stasin, st. 6
gm. Trojanów, woj. siedleckie
AZP 69-73/—

Uniwersytet Warszawski Instytut Archeologii

Badania prowadzili mgr mgr Ewa Marczak i Paul Barford pod kierunkiem prof. dr. hab. Jerzego Gąssowskiego. Udział wzięli studenci Instytutu Archeologii UW. Analizy antropologiczne — dr Karol Piasecki. Finansowane przez Instytut Archeologii UW. Pierwszy sezon badań. Cmentarzysko ciałopalne — wczesne średniowiecze.

W sierpniu 1993 r. podczas prowadzenia stacjonarnych badań wykopaliskowych na grodzisku (st. 1) w Podeblociu przeprowadzono wstępną retrospekcję terenu w promieniu ok. 1 km od badanego stanowiska. Wynikiem tych prac było odkrycie w położonym niedaleko Podeblocia Stasinie śladów osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza. Nowo odkryte stanowisko znajduje się w odległości ok. 700 m na północny zachód od grodziska w Podeblociu, po prawej stronie drogi z Jaźni do Mościsk. Podobnie jak wczesnośredniowieczny zespół osadniczy w Podeblociu, stanowisko w Stasinie położone jest na krawędzi wysoczyzny rozciągającej się wzdłuż dawnej doliny Wisły. Odkrycie nowego stanowiska możliwe było dzięki odlesieniu niewielkiego obszaru o powierzchni 0,5 ha.

W badaniach ratowniczych skoncentrowano się przede wszystkim na materiale występującym na powierzchni ziemi. Dostępny teren spenetrowano kilkakrotnie. Nie udało się jednak ustalić zasięgu stanowiska, a tym samym jego wielkości z dwóch powodów: a) obszar, na którym prowadzono badania otoczony był ze wszystkich stron lasem, b) stanowisko zostało zniszczone głęboką orką i ponownym zalesieniem. Udało się jednak zlokalizować 2 skupiska występowania materiału archeologicznego na powierzchni ziemi. Jedno znajduje się w części północno-zachodniej, drugie w części południowo-wschodniej badanego obszaru. W obu skupiskach występowały fragm. glinianych naczyń i silnie przepalane kości.

Łącznie znaleziono 55 fragm. glinianych naczyń (w tym 14 pochodzi ze skupiska A, 41 ze skupiska B) oraz ok. 80 fragm. silnie przepalonych kości ludzkich (w tym 30 pochodzi ze skupiska A, 20 ze skupiska B, 30 znaleziono na pozostałym obszarze stanowiska).

Wyniki badań antropologicznych wskazują zdecydowanie na odkrycie dwóch odrębnych pochówków: jednego w skupisku A, drugiego w skupisku B. Pozostałe szczątki kostne pochodzą prawdopodobnie z kilku innych grobów, których nie udało się zlokalizować. Stanowisko należy określić jako cmentarzysko ciałopalne, na którym nie stwierdzono

istnienia jakichkolwiek konstrukcji naziemnych związanych z formą pochówków. Wynika to z dużego stopnia zniszczenia stanowiska.

Materiały archeologiczne zebrane podczas badań nie dostarczyły podstaw do ustalenia ścisłej chronologii stanowiska. Fragmenty glinianych naczyń należy datować na szeroko pojęty okres wczesnego średniowiecza.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Instytucie Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego.

Badania nie będą kontynuowane.

Szczecin–Stare Miasto, Podzamecze, st. 20
AZP 30–05/77

Polska Akademia Nauk Instytut Archeologii i Etnologii Pracownia Archeologiczna w Szczecinie

Badaniami kierował doc. dr hab. Władysław Łosiński. Prace terenowe prowadzili mgr Anna Kowalska i Marek Dworaczyk (autorzy sprawozdania). Konsultant naukowy prof. dr hab. Lech Leciejewicz. Finansowane przez Urząd Miejski w Szczecinie. Siódmy sezon wykopaliskowy. Wczesnośredniowieczne podgrodzie w rejonie portu.

Prace wykopaliskowe w 1993 r. prowadzono w kwartale 6 Podzamecza, w wykopie o powierzchni 112,5 m², w działkach A, B, C, D, E, E Odsłonięto 10 poziomów konstrukcji drewnianych (łącznie z poziomem XVIII, którego eksplorację rozpoczęto w sezonie 1992). W ramach XVIII poziomu konstrukcji drewnianych wyróżniono poziomy A, B, C, odpowiadające trzem zachowanym poziomom użytkowania zrębowego budynku 2. Chata 2 zajmuje centralną część wykopu. Zachowały się 3 wieńce belek w ścianach zachodniej, północnej i wschodniej. W połowie długości ściany wschodniej znajdowało się wejście z dobrze zachowaną konstrukcją progową. Na północ od chaty 2 odkryto budynek o konstrukcji plecionkowej, oznaczony numerem 4, na południe natomiast pozostałość zrębowej chaty 3. W najstarszym poziomie użytkowania chaty 2 odkryto pozostałość drewnianej podłogi. Z poziomem tym koresponduje budynek 7 o konstrukcji plecionkowej. Z budynkiem 7 związane są dwie przewrócone ściany plecionkowe. Tuż przy profilu północnym, w ścianie wschodniej budynku znajdowało się wejście, na które składa się konstrukcja progowa oraz belka przyprogowa. Chata nr 7 miała wewnętrzny podział na izby wyróżniające się odmiennymi w treści wypełniskami. Z chaty 7 pozyskano kilka interesujących zabytków, które pozwalają datować poziom XVIII na 1. poł. XIII w.: dwustronny grzebień rogowy i zgrzebło. XVIII poziom konstrukcji drewnianych charakteryzuje zwarta zabudowa zrębowo-plecionkowa oraz jednakowy układ przestrzenny budynków, których ściany wschodnie znajdują się w jednej linii, a wejścia do budynków usytuowane są mniej więcej w połowie ich długości.

Następny poziom konstrukcji drewnianych reprezentuje budynek 5 o konstrukcji zrębowej, w którym znaleziono najciekawszy tegoroczny zabytek — brązową wagę składaną, z zachowanymi dwiema szalkami. Waga datuje poziom XIX na schyłek XII, pocz. XIII w. Poniżej chaty 5 odkryto kompleks mieszkalno-gospodarczy złożony z budynków zrębowych 6 i 9. Jest to XX poziom konstrukcji drewnianych. W chacie 6 wystąpiły bardzo duże ilości włosów i sierści zwierzęcej, co w połączeniu z występowaniem tutaj sproszkowanej kory może świadczyć o istnieniu warsztatu garbarskiego. Do ciekawszych zabytków znalezionych w chacie 6 należy nóż z zachowaną na ostrzu sierścią. Poziom XX wyznacza spąg X warstwy osadniczej. W warstwie XI wyróżniono poziomy konstrukcyjne XXI–XXVII.

Na poziom XXI składają się 2 elementy: pozostałość chaty zrębowej numer 8 oraz zwalisko w działkach A, F. Chata 8 uległa zniszczeniu podczas budowy chaty 2. Poziom XXI wyznacza cezurę w rozplanowaniu przestrzennym zabudowy tego rejonu podgrodzia. Linia zabudowy przesuwają się w kierunku zachodnim o ok. 1 m w stosunku do poprzednich poziomów. Poziom XXII charakteryzuje zabudowa plecionkowa, która ponownie odchyła się w kierunku wschodnim o ok. 0,5 m w stosunku do poziomu XXI. Wyróżniono tutaj dwie